

U EUHARISTIJSKOJ ZORI

OPCU pažnju je pobudila činjenica, što su se nakon velebnog euharistijskog kongresa, koji je godine 1930. bio priređen u Zagrebu i kod kojega su u velikom broju učestvovali svi katolici u Jugoslaviji bez razlike narodnosti, u tijeku ove godine po raznim krajevima u zemlji priređivali euharistijski kongresi, namijenjeni samo stanovitim okružjima. Radosna srca pratili su ih svi dobri, jer su im bili divnim vanjskim znakom, kako narod traži Boga svoga, Njega koji se izravno nazivlje Emanuel — Bog s nama, da bude u društvu s Njime, a ujedno su im bili i zalogom čvrstoga ufanja u bolju budućnost, jer »tko bdi je s Gospodinom, naći će blagoslov«.¹

*

Značajka današnjeg ljudskog društva jest, da se nalazi kao u stanju kobnog uobraženja, jer ne računa sa realnošću, pa pada radi toga u sve veće nevolje. Bog je najveća realnost, »jer je sve od njega i po njemu i u njemu«,² »jer u njemu živimo mičemo se i jesmo«,³ on je apsolutna realnost. Ali čovjek je umno biće i ima slobodnu volju pak eto strašne mogućnosti, da se može Bogu Stvoritelju svega i Gospodaru svome opirati; da može pače Boga, u koliko to o njemu ovisi, odbaciti i pobijati; proglašavati da Boga nema te živjeti, kao da je on — čovjek jedini gospodar na zemlji i život zemaljski isključiva njegova svrha.

Ustanovilo se društvo naroda za mir i drže se konferencije u Ženevi za pomirenje među narodima; ali nikada se na njima ne govori o Bogu i njegovom zakonu — kao da ga nema. Raspravlja se o problemu razoružanja, ali bez Boga. Sastaju se državni i diplomate u Parizu, Londonu, Berlinu, Washingtonu... ali nitko i nikada ne ističe odnosa i obzira, što ih društvo i narodi imaju prema Bogu. Sklapaju se politične entente i igra se šah u međunarodnom životu, ali uvijek kao da su narodi i države likovi bez duše slični onim na šahovskoj ploči. Kao da nema Boga!

Dakako da takav život, jer ne računa s istinom i sa realnošću, vodi na krive putove i u neizbježivu propast. Otudjenjem Bogu, mimoilaženjem njega i otpadom od njega čovjek i ljudsko društvo spremaju sebi najgore i najtjeskobnije nevolje.

*

Stoga su danas, kad se u ljudskom društvu živi, kao da Boga nema, te se radi toga širi egoizam u svim svojim najgorim oblicima i uz njega nasilje, ropstvo i nepregledan niz socijalnih bijeda,

¹ Sir. 32, 18.

² Rim. 11, 36.

³ Dj. Ap. 17, 28.

euharistijski kongresi od najveće važnosti; oni su za društvo najveća blagodat. Oni su kao ogromni reflektori, koji kao iz svrhnaravskih sfera bacaju u društvo svijetlost, da se ono dosjeti realnosti, od koje se udaljilo. U velegradovima i u političkim centrima, u kojima se život bez Krista-Boga najviše provodi, proglašuju i naučavaju, da je jedini naš spas u vjeri u Krista-Boga i u životu prema toj vjeri; upozoravaju s najvećom ozbiljnošću, kako čovjek i društvo bitno ovise o Kristu-Bogu, te iskazuju napokon barem oni javno u ime društva Kristu-Bogu ono poklonstvo i onu proslavu, od koje mu u danim prilikama veće nije moguće iskazati. Laicizirani svijet i nehotice mora da posvećuje svoju pažnju našim kongresima, jer o njima te o svemu, što se na njima raspravlja i što je s njima u vezi, pišu novine, govori radio, raznose vijesti brzojav, telefon i ostala saobraćajna sredstva, pak eto prigodom euharistijskih kongresa dopiru istine o Bogu, o Kristu Spasitelju u Presv. Euharistiji, o jedino spasonosnoj Crkvi Katoličkoj, o dužnostima, što ih pojedinci i društvo imaju prema Bogu, u prostorije i na mjesta i do ljudi bilo onih u radničkim redovima, bilo onih na klupama parlamenata i diplomatskih stolica, što su se već posve odijelili od Boga.

Ti su kongresi pravi misijonari usred struje modernog poганstva i Božji Promisao se njima služi, da u svojem velikom milosrđu upozorava zalutalo ljudsko društvo na Spasitelja, koji je jedini Put, Istina i Život. Kao nekada u starom poганstvu sv. Pavao apostol, tako nose oni u modernom svijetu nauku o Kristu od grada do grada, pače internacionalni euharistijski kongresi od kontinenta do kontinenta po čitavom zemaljskom krugu. Poslije rata propovijedao je nauku o Spasitelju internacionalni euharistijski kongres g. 1922. u Rimu i g. 1924. u Amsterdamu u Evropi, g. 1926. u Chicagu u Americi, g. 1928. u Sydneyu u Australiji, g. 1930. u Kartagi u Africi, a u g. 1932. činit će to u Dublinu u Irskoj — opet u Evropi. A uz njih — koliko imade godimice velebnih euharistijskih kongresa za čitave pojedine države i narode (u g. 1930. bili su takovi n. pr. u Loretu za Italiju, u Malinesu za Belgiju, u Poznanju za Poljsku, u Budimpešti za Ugarsku, a u Zagrebu, kako je svima poznato, za našu domovinu), za pojedine pokrajine i biskupije, za pojedina okružja i mjesta.

Svagdje se na tim kongresima govori, da se na daleko čuje, o Kristu i o sredstvu, koje može jedino da društvu donese definitivno riješenje i pomoć u sadanjoj neizmjernej krizi. Euharistijski dakle kongresi imaju u današnje doba najveću, najzamašniju ulogu.

. . .

Crkva je ideju euharistijskih kongresa odmah pozdravila i blagoslovila. Kult Presv. Euharistije bio je od vajkada središte

njezine ljubavi i njezinih nastojanja. Ali u naše se doba to još napose opaža. Za vrijeme Lava XIII. započeo je u g. 1881. veliki javni euharistijski pokret, gotovo kao bogodana reakcija protiv posvemašnje laicizacije, kad se u g. 1880. u Francuskoj proglasila borba protiv religiji te se Boga bacilo iz škola, bolnica, sudskih dvorana, kad se javne procesije zabranile te se Isusu u Presv. Olt. Sakramentu zatvorili putovi u javnosti. Internacionalni euharistijski kongresi počeli se redati jedan za drugim; do smrti Leona XIII. bilo ih je već četrnaest; u g. 1902. osnovao se u Parizu prvi nacionalni permanentni odbor sa zadatkom da se brine za priređivanje nacionalnih euh. kongresa samo na francuskom tlu; u istoj je godini Leon XIII. izdao prelijepo encikličko pismo o Presv. Euharistiji,³ u kojem odmah na početku spominje kako mu je bilo uvijek naročito veselje i briga, da bi euharistijski kongresi postali što brojniji i što plodniji. Što znači Pijo X. za Presv. Euharistiju, osobito za raširenje rane i česte sv. Pricesti, svima je poznato. Za njegova pontifikata održao se gotovo svake godine po jedan međunarodni euh. kongres, među ostalim g. 1905. u Rimu, gdje je on glavom otvorio kongres, g. 1908. u Londonu, g. 1910. u Montrealu u Kanadi, g. 1911. u Madridu, g. 1912. u Beču, a u godini početka svjetskog rata u Lourdes-u. Euharistijski pokret postao je dakle jedna od najvećih svjetskih pojava. Netom se svršio svjetski rat i umirili njegovi valovi, sazvaio je Benedikt XV. za g. 1922. međunarodni euh. kongres u Rimu. Nije ga više dočekao, ali je preuzeo njegov rad sadanji papa Pijo XI., koji je kao njegov predšasnik Pijo X. u g. 1905. sâm otvorio taj kongres. Kazao je u svojem govoru:

»S ovim euh. kongresom, kome će slijediti drugi, mora da se započne ono potpuno pomirenje, koje je prvi uvjet za svaku socijalnu reformu. Mora naime započeti istinita i prava obnova, koja sastoji u tome, da se društvo opet povrati k Isusu Kristu, a Isus Krist opet u ljudsko društvo. Oholost i nadutost ljudskog duha protjerala su i izagnale i zatočile Isusa daleko iz društva u njegove samotne tabernakule; bijesno potraživanje zemaljskih dobara zanijelo je među ljude nesuglasje, neprijateljstvo i barbarско raspoloženje. A u istoj mjeri u kojoj se čovječanstvo udaljivalo od Isusa, i mir je ostavljao čovječanstvo. U sakramentu Euharistije, u svečanom priznavanju, u svečanom klanjanju tom najsvetijem Sakramentu, koji sve božanske stvari neopisivo nadmašuje — jest pomoć i spas. Tu je mjesto, gdje pada ljudski duh ničice pred veličanstvom Božjim; gdje mu prikazuje poklonstvo vjere, koja ne vidi, ali se ipak klanja i priznaje; baš se u štovanju toga Sakramenta nada ljudi kod istoga stola te se uistinu osjećaju braćom: veliki i maleni, gospodari i službenici, oni koji vladaju i koji se daju vladati. Mir, što ga svi traže — još se naime nije povratio — da sa svojim milim i blagim lijetom opet zadune nad uzrujanim društvom taj mir, svijet ne može dati; može ga da daje jedino Isus u Presv. Sakramentu.«

³ »*Mirae caritatis*« od 28. svibnja 1902.

Papa Pijo XI. dakle očekuje jedino od Presv. Euharistije trajna istinita dobra za ljudsko društvo!

On je uživao od zadovoljstva i veselja, kad je gledao na trijumfalno slavlje, s kojim se grad papâ i mučenikâ dne 28. svibnja u presjajnoj procesiji poklonio Isusu u Presv. Euharistiji. »Događaj je to«, tako je sutradan izjavio, »tako velik i tako univerzalnog značenja, da će u ljetopisu kršćanskog Rima ostaviti jednu od njegovih najljepših strana, a narodi što se ovdje sastali, pričat će i proglašivat će nebesku ljepotu jednog od naših najsvetijih Otajstava!« Prizore te trijumfalne procesije nazivlje u svojoj prvoj enciklici od 23. decembra 1922. upravo nebeskim:

»Bili smo svjedoci nebeskog prizora, kad se nosilo našeg premilog Spasitelja Isusa Krista sakrita pod euharistijskim zastorom u triumu po rimskom gradu kroz ogromno mnoštvo vjernika, što su stigli iz svih pokrajina: činilo se, kao da su mu vraćene one počasti, što pripadaju Njemu kao Kralju pojedinaca i društva!«

Istu misao naglašuje u svojem konzistorijalnom nagovoru dne 20. decembra 1926., kad se osvrnuo na kongres u Chicagu:

*»Ništa ne može nadvisiti veličanstvo kongresa u Chicagu, bilo da gledamo na njegove pripreve, bilo da se sjetimo velikih njegovih vanjskih manifestacija vjere i prave pobožnosti. — Nekoliko mjeseci prije kongresa naredili smo, da se imade Kraljevsko Gospodstvo Kristovo svetkovati javno s posebnim blagla-
nom; i eto, vjernici, što se iz svih naroda na svijetu sastadoše u Chicagu, pa-
doše na koljena pred Euharistijskim Kraljem i priznaše ga takovim nesamo u
svoje ime, nego i u ime čitavog katoličkog zemaljskog kruga!«*

Poglaviti i uzvišeni zadatak euh. kongresa gleda naš sadanji papa Pijo XI. u tome, da se Kristu kao Kralju ljudskog roda i svemira uopće spremaju trijumfalna slavlja te da se time usred današnjeg bezvjerstva na najsajjniji i na najvidljiviji način njemu daje zadovoljština i ujedno dokumentuje vjera u Boga; vjera u svrhunaravski svijet; vjera u zakon, da se mora ovdješnji svijet ravnati i vladati prema realnostima svrhunaravnog svijeta, jer on inače nema više pravog smisla ni prave svrhe te mora radi toga neizbježno zalutati na putove najžalosnije propasti.

Upravo se zapanjeni divimo, kako Bog u današnje doba, koje se kao nikada svijesno i promišljeno revoltira protiv njemu i njegovim najvažnijim i po ljudsko društvo vitalnim zakonima pa bi radi toga služilo, da se prepusti svojim kobnim luđačkim hirovima, kako Bog unatoč tomu poduzimlje na svim stranama svijeta naj-sjajnije mjere, kako upravo izljev čitave bujice svoje ljubavi i svoga milosrđa, da društvo dozove k pameti i povrati na prave spasonosne putove. Zar nije bio takav izljev kongres u Chicagu u g. 1926.? Milijun je hodočasnika došlo tada u taj grad ne da pohodi koju izložbu i da vidi tko zna kakva nova čudnovata

iznašašća, nego da se pokloni Kristu Kralju, koga nitko ne može da svojim okom gleda, nego ga samo živa vjera pod prilikama kruha u Presv. Euharistiji traži i nalazi. Sva materijalistička Amerika se tada uzbibala, sve novine su pisale o kongresu, sve je govorilo o njem, sve upiralo svoje oči na nj! — Do godine će se isto ponoviti prigodom međunarodnog euh. kongresa u Dublinu u Irskoj. Već sada se računa na milijun stranih učesnika. Amerika, skoro da nema dosta brodova za one, koji su se već prijavili. Ne će ni Engleska mirovati. Sve će pohrliti u Dublin, ili barem sve će duhom gledati u taj grad te se u tome gradu zaustaviti pred Isusom u Presvetoj Euharistiji, jer samo radi njega poduzimat će se ono putovanje sa svih strana svijeta prema Irskoj. Bit će to pravi poziv anglikanizmu, koji je hekatombe katolika baš radi vjere u Presv. Euharistiju bacao na stratišta, da si ispita savjest. A u g. 1934. će se to isto opetovati u Buenos-Aires-u; g. 1936. u Poznanju u Poljskoj, na granici između protestantizma, koji traži boga svoga u oholosti ljudskog razuma, i boljševizma, koji uživa u fanatičnoj mržnji na sve, što uopće podsjeća na Boga. a svoga boga traži u ropstvu zemlji.

Da, divni su putovi Božjeg Promisla!

*
* * *

Svaki pomnjivo zamišljeni i provedeni veliki euharistijski kongres nalazi se s idejama, koje pretstavlja, u direktnoj opreci kao sunce prema tmuni, sa laicizmom i naturalizmom današnjeg svijeta. Nitko u tome laiciziranom i naturalističkom svijetu ne može zaniijekati, da te ideje sačinjavaju sadržaj ne materijalnog nego duhovnog života milijuna ljudi, da predstavljaju ne bilo koji plod mašte nego golemu činjenicu; i svi oni, koji su dobre volje, moraju silom prilika staviti sebi barem pitanje, tko ima pravo: da li milijuni, koji se bez ikakvih materijalnih dobitaka i ugodnosti kupe oko Otajstva, oko jedne stvari, koju nitko ne može rastumačiti i shvatiti, ili oni, koji do toga ništa ne drže! Ili se varaju ovi, ili se varaju oni. — Svako takovo pitanje je poziv na duše, da se otrijezne, da razmišljaju, tko ima pravo i da se vrate u život svrhunaravnih realnosti. Tako eto djeluju euharistijski kongresi već po samoj svojoj biti na okolinu. Ali pored toga iznose još mnoštvo drugih velikih momenata.

Euharistijski kongres očituje među ostalim nepokolehivu vjeru, da je Krist kao Bog i čovjek istinito prisutan pod prilikom kruha u Presv. Euharistiji; da pod tom prilikom istinito živi i pribiva u našem krugu; a gotovo svaki euharistijski kongres naglašuje također činjenicu, da je Papa u Rimu — kao zamjenik Krista na zemlji — glas istoga Krista, koji u svetoj Hostiji boravi, ali ne govori, nego šuti. Između Pape u Rimu i Krista u Presv. Euharistiji

postoji identitet, jer su obojica jedna moralna cijelost, kao što su moralna cijelost vladar i njegov zamjenik! Na velikim međunarodnim i narodnim euh. kongresima to se još napose ističe, jer se Papa daje na njima zastupati izravno po svojim ad hoc imenovanim legatima. Nema veličanstvenijega prizora do onoga, kad nosi prigodom teoforične procesije sam Papa odnosno njegov legat Krista u Presv. Euharistiji. Tada gledamo Krista, koji čuti i Krista, koji govori, na istome mjestu pred sobom!

Tad se opetuje prizor, što su ga apostoli gledali kod posljednje večere, kad je Krist, koji je apostolima govorio: »Uzmite i jedite to je tijelo moje«, zatvorena i šutljiva pod prilikom kruha sama sebe držao, nosio i apostolima pružao. Vjera, što se po našim euh. kongresima očituje, ona je ista, što su je apostoli i njihovi učenici ispovijedali i za koju su i umirali. »Ovaj kruh«, tumačio je sv. Augustin katekumenima, »koji vidite na oltaru i koji je posvećen po Sinu Božjem, tijelo je Kristovo. Ovaj kalež ili bolje ono, što se u kaležu nalazi i koje je posvećeno po Sinu Božjem, krv je Kristova.«⁵ Ista je to nauka, što su je primili apostoli od Krista i što se danas na najsvečaniji način naviješta i priznaje na euh. kongresima. Zar nije to činjenica, koju naši kongresi predstavljaju, t. j. da postoji identitet između našeg društva i društva prvih kršćanskih vjekova, identitet iste vjere i istog Kristova zamjenika u Papi?

Tako skreću euharistijski kongresi u anarhiji današnje misaonosti, usred neprestanog mijenjanja u nazorima i društvenim oblicima današnjeg doba, pažnju na Crkvu kao jedinu nositeljicu božanskog obilježja, koje je uvijek isto te se nikada ne mijenja kao što se ne mijenja Bog, od kojega je Crkva. Euharistijski Kongresi u Jeruzalemu i Rimu, gradovima apostolskog podrijetla Katoličke Crkve; u Kartagi — gradu njezinog mučeničkog doba; u Madridu, Beču, Kölnu i t. d. — gradovima dugih stoljeća velikog srednjeg vijeka; u Chicagu, Sydney-u, Amsterdamu, Londonu i t. d. — gradovima moderne veleindustrije i trgovine i milijunskih ljudskih masa; u Lourdes-u, u Paray-Le-Monialu — gradovima najnovijih ukazanja Presv. Srca Isusova i Bezgrješnog Začeca; sad na jugu sad na sjeveru, sad na zapadu sad na istoku našega planeta — presjajno naviještaju, da je Katolička Crkva ustanova, koja nadmašuje sve ostale ma bilo koje ljudske ustanove. Ta oni gradovi govore, kako je jedino ona nerazoriva, dok je svaka druga ustanova prolazna; jedino ona uvijek ista u svojoj nauci i u svojoj temeljnoj organizaciji; jedino ona sveta; jedino ona kadra da usreći pojedince i narode u svako doba ljudskog života, na svakom mjestu naše zemlje, na svakom stupnju kulture i civilizacije.

⁵ Sermo 257.

Katolicima su euharistijski kongresi povodom i izvorom svete svijesti i svetoga ponosa; srčanosti i odvažnosti; velikog veselja i još većeg optimizma. Od njih se vraćaju kući puni živog pouzdanja: »In te Domine speravi, non confundar in aeternum — U Tebe se, Gospode, uzdah, ne ću se postidjeti do vijeka.« — »Omnia possum in eo, qui me confortat — Sve mogu u onome, koji me krijepi.« — »Deus nobiscum, quis contra nos — Bog je snama, tko će protiv nas?« — »Eamus et nos, et moriamur pro Christo! — Pođimo i mi, i umrmo za Krista.« — Dogada se ono isto, što spominje sv. Ciprijan za vrijeme progonstva u III. vijeku: »Kristovi vojnici hrane se svaki dan krvlju Kristovom iz kaleža, da mogu i sami svoju krv prolići za Krista«,⁶ ono isto što je sv. Ignacije Antiohijski još 150 godina prije sv. Ciprijana naučavao svojim primjerom. Vodili su ga u Rim u mučeničku smrt; na putu pak piše Efežanima te im spominje, kako je Euharistija sredstvo da se postigne neumrlost, sredstvo protiv smrti, sredstvo za život u vječnosti!

Euh. kongresi pružaju svete, upravo herojske primjere požrtvornosti i pobožnosti, koja se ispoljava kao pravo, istinsko, sveto proživljavanje vjerskih istina, samozataje i napokon ljubavi prema Spasitelju, koja ne poznaje nikakvih granica. Primljene pobude ne mogu se zaboraviti; one dobivaju forme u vlastitom životu; o njima se pripovijeda i djeluju od osobe do osobe, a time se daje prigoda milosti, da širi Božje kraljevstvo u dušama.

Vele, da je zlo zarazno, da je plašljivost zarazna; istina, ali je zarazna i odvažnost, zarazan je i optimizam, zarazno je i pouzdanje u Boga — sva ta plemenita zaraza može se širiti te se zbilja i širi od euharistijskih kongresa na učesnike i svu ostalu bližnju i daljnu okolicu. Zato ih Crkva voli i toliko preporuča — jer očekuje od njih mnogo u obrani vjerskog života proti modernim zabludama. Ne treba, da budu optimizam, odvažnost, pouzdanje u Boga okrunjeni vanjskim uspjesima ili voljom za vanjskim radom na polju Božjih interesa. Može biti i to, ali ne treba. Redovito se uspješni optimizma, odvažnosti, pouzdanja u Boga pokazuju u posve drugom smjeru; u smjeru naime najljepših kreposti, samozataje, herojskog vršenja volje Božje bilo to makar u najzabitnijim mjestima — sve prema božanskom primjeru Isusa u Presv. Euharistiji.

Mnogi i mnogi u životu Crkve žele preporod, ali ne u smjeru gajenja vanjskih formi nego u gajenju unutrašnjosti, nesebične požrtvornosti, u ljubavi bez kraja prema iskrnjemu osobito ra-

⁶ Iv. XIV - XVI.

jete spremi po jedno pšenično zrnce, za svakih 10 molitvica po jedno zrnce tamjana — i sakupilo se za kongres 5 milijuna pšeničnih zrnaca te se iz toga brašna priredilo čestica za 500.000 sv. pričesti; a tamjana se sakupilo 95 kg., da se moglo za vrijeme kongresa u svim crkvama neprestano kaditi Isusu u Presv. Euharistiji. Divne domišljatosti djece, koja ljube Isusa, i divne prognoze zbog takove djece za budućnost, jer će od njih narasti muževa i žena spremnih na svaku žrtvu za svoje svetinje.

Hvala Bogu, i pogled na euharistijski pokret širom naše domovine u g. 1931. mora da napuni i nas optimizmom i svetim čvrstim pouzdanjem u budućnost. Veliki euh. kongres u Zagrebu g. 1930. našao je veličanstven odjek posvuda u našim krajevima. Držali se lokalni euharistijski kongresi: 12. - 13. juna u Humcu kod Ljubuškoga za mostarsku biskupiju, broj prisutnih cijenio se na blizu 20.000 vjernika; istovremeno u primorju za Konavle u dubrovačkoj biskupiji, na tome slavlju učestvovalo je preko 8000 ljudi iz svih krajeva konaovskih. Za Petrovo držao se euh. kongres u Omišlju za otok Krk, učesnika je bilo preko 4000. Na euharistijsko slavlje u Šibeniku dne 26. jula došlo je gotovo 30.000 hodočasnika iz šibeničke biskupije. Za Veliku Gospu držali se euh. kongresi na Trsatu, u Subotici, u Bačkoj, u Letnici u Južnoj Srbiji i u Križevcima u Hrvatskoj, u Prnjavoru u Bosni. Na Sušaku se klanjalo Isusu u Presv. Euharistiji najmanje 5000 učesnika isto toliko u Prnjavoru, u Letnici oko 8000, u Križevcima 10.000 naroda, a u Subotici preko 70.000. U Sloveniji se održao lokalni euharistijski kongres u Konjicama, na koji je došlo do 8000 pobožnih vjernika. U Sloveniji su se uopće na mnogim mjestima držali lokalni euharistijski kongresi: tako u Nazarju sa 5000 učesnika, u Črnomlju sa sličnim brojem, na Ptujski gori, na više mjesta u ljubljanskoj okolici i t. d. Iz svega toga slijedi, da je u g. 1931. manifestiralo svoju živu vjeru u prisutnost Kristovu u Presv. Euharistiji preko 180.000 vjernika: istu živu vjeru na svim stranama naše domovine.

Da, nadajmo se u budućnost povezanu sa Presv. Euharistijom! Protiv naturalističkog bezvjerstva valja se danas boriti u društvu i jedinstvu s Isusom u Presv. Euharistiji! Pokazala se i na nebu naše domovine divna euharistijska zora, upravo ove godine efskog jubileja, kao da ju je Presv. Bogorodica, ta rajska Zvijezda-Danica najavila i izazvala. Do punog je dana još daleko. Ali optimizam, pouzdanje, volja i odvažnost su na našoj strani, dakako uz pomoć Božju! Euharistijsku zoru treba da slijedi euharistijsko sunce, e da se u njegovu svijetlu rješavaju veliki problemi sadašnjosti, da se u njegovoj snazi odbijaju podmukli neprijateljski napadaji na naše svetinje, i na njegovim toplim zrakama odgajaju djeca i mladež naša — budućnost naša!

† Josip dr. Srebrnić
biskup Krčki.